

Τὸ κείμενον ἔχει συμφωνηθῆ ὑπὸ τῶν μετασχόντων τῆς Συνάξεως τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, Σαμπεζύ-Γενεύη, 21-28 Ἰανουαρίου 2016 (πλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας). Δημοσιεύεται συμφώνως πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνάξεως τῶν Προκαθημένων.

Ἄρθρον 1- Εἰσαγωγή

Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος, τῇ χάριτι τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἀποτελεῖ αὐθεντικὴν ἔκφρασιν τῆς κανονικῆς παραδόσεως καὶ τῆς διαχρονικῆς ἐκκλησιαστικῆς πράξεως διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ συνοδικοῦ συστήματος ἐν τῇ μιᾷ, ἁγία, καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ συγκαλεῖται ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, συμφρονούντων καὶ τῶν Μακαριωτάτων Προκαθημένων πασῶν τῶν ὑπὸ πάντων ἀνεγνωρισμένων κατὰ τόπους αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, συγκροτεῖται δέ ὑπὸ τῶν ὀρισθέντων μελῶν τῶν ἀντιπροσωπειῶν αὐτῶν.

Ἄρθρον 2- Σύγκλησις τῆς Συνόδου

Ἡ σύγκλησις τῆς Συνόδου ἐξαγγέλλεται διὰ τῶν καθιερωμένων Πατριαρχικῶν Γραμμάτων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου πρὸς πάντας τοὺς Προκαθημένους τῶν κατὰ τόπους αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, διὰ τῶν ὁποίων:

ἀναγγέλλεται ἡ περάτωσις τῆς πανορθόξως ἀποφασισθείσης προσυνοδικῆς προετοιμασίας τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς Συνόδου, ὀρίζεται ὁ χρόνος καὶ ὁ τρόπος συνελεύσεως τῆς Συνόδου, τῇ συναινέσει τῶν Μακαριωτάτων Προκαθημένων πασῶν τῶν κατὰ τόπους αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, καὶ καλεῖ τὰς κατὰ τόπους αὐτοκεφάλους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας νά ὀρίσουν, κατὰ τὰ πανορθόξως συμπεφωνημένα εἰς τὰς Ἱεράς Συνάξεις τῶν Μακαριωτάτων Προκαθημένων, τοὺς ἐκπροσώπους αὐτῶν εἰς τὴν Σύνοδον.

Ἄρθρον 3- Συγκρότησις τῆς Συνόδου

Μέλη τῆς Συνόδου εἶναι οἱ ὑφ' ἐκάστης αὐτοκεφάλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ὀριζόμενοι ἀρχιερεῖς ὡς ἐκπρόσωποι αὐτῆς,

ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν καθωρίσθη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως τῶν Προκαθημένων πασῶν τῶν κατὰ τόπους αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν (Φανάριον, Μάρτιος 2014), αἱ ἀντιπροσωπεῖαι δύνανται νὰ συνοδεύονται καὶ ὑπὸ εἰδικῶν συμβούλων, κληρικῶν, μοναχῶν ἢ λαϊκῶν, ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν δέν δύναται κατὰ κανόνα νὰ ὑπερβαίῃ τὰ ἕξ (6) μέλη. Καλοῦνται ἐπίσης καὶ τρία βοηθητικά στελέχη (stewards) ἕξ ἐκάστης αὐτοκεφάλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Οἱ εἰδικοί σύμβουλοι δύνανται νὰ παρίστανται εἰς τὰς συνεδρίας τῆς Ὀλομελείας τῆς Συνόδου, χωρὶς ὅμως δικαίωμα λόγου ἢ ψήφου, ἐνῶ ὀφείλουν νὰ ἐπικουροῦν τό ἔργον τῆς Γραμματείας τῆς Συνόδου ἢ τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν μετὰ δικαιώματος λόγου καὶ νὰ ἀσκοῦν τὰ ἀνατιθέμενα εἰς αὐτοὺς εἰδικὰ καθήκοντα. Ἐκαστος τῶν Προκαθημένων δύναται νὰ ἔχη παρ' ἑαυτῷ ἕν ἢ δύο, εἰ δυνατόν, ἐκ τῶν ἀρχιερατικῶν μελῶν τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου. Ὁ Πρόεδρος, λόγῳ τῶν ηὔξημένων ὑποχρεώσεων αὐτοῦ, δύναται νὰ ἔχη παρ' ἑαυτῷ δύο τοιαῦτα μέλη καὶ ἓνα γραμματέα. Πάντες οἱ σύμβουλοι κἀθηνται ὀπισθεν τῶν Προκαθημένων, καὶ ἐν ἧ περιπτώσει Προκαθήμενος Ἐκκλησίας τινὸς ἀδυνατεῖ νὰ παραστῆ εἰς τὰς ἐργασίας τῆς Συνόδου ἢ εἰς τινὰ τῶν συνεδριῶν αὐτῆς, ὀρίζεται ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ, κατὰ τὰ ἐν ἐκάστη Ἐκκλησίᾳ ἰσχύοντα, ὅστις καὶ καταλαμβάνει τὴν θέσιν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 4- Προεδρία τῆς Συνόδου

Ἡ προεδρία τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου ἀσκεῖται:

ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. Οἱ Προκαθήμενοι τῶν ἄλλων κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν παρακάθηνται ἐκατέρωθεν, κατὰ τὴν τάξιν τῶν Ἱερῶν Διπτύχων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. τὰ μέλη τῶν ἀντιπροσωπειῶν τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν κατατάσσονται, κατὰ τὴν τάξιν τῶν Ἱερῶν Διπτύχων, εἰς τὴν καθορισθεῖσαν οἰκείαν θέσιν ἐν τῷ ἱερῷ χώρῳ τῶν συνεδριῶν, εἰς τὴν συνάφειαν τῆς ὁποίας τοποθετοῦνται καὶ οἱ εἰδικοί σύμβουλοι ἐκάστης ἀντιπροσωπείας πρὸς διευκόλυνσιν τῆς συνεργασίας αὐτῶν.

Ἄρθρον 5- Ἀρμοδιότητες τοῦ Προέδρου

Ὁ Πρόεδρος τῆς Συνόδου :

κηρύσσει τὴν ἔναρξιν καὶ τὴν λήξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου, συνεργάζεται μετὰ τῶν Προκαθημένων τῶν αὐτοκεφάλων

Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν διά τόν προγραμματισμόν τῶν ἐργασιῶν ἐπί τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς Συνόδου, ὡς ἐπίσης καί διά τήν ἄμεσον ἀντιμετώπισιν οἰουδήποτε ζητήματος εἰς τήν διαδικασίαν ἢ εἰς τήν λειτουργίαν αὐτῆς, ἐγκρίνει τό πρόγραμμα τῆς λατρευτικῆς ζωῆς τῶν μελῶν τῆς Συνόδου, διευθύνει τάς διεξαγομένας συζητήσεις εἰς ἐκάστην συνεδρίαν μετά συντόμων κατά περίπτωσιν σχολίων διά τόν πληρέστερον συντονισμόν αὐτῶν πρός τήν ἀποστολήν τῆς Συνόδου, δίδει τόν λόγον εἰς τά μέλη τῆς Συνόδου καί ἐγγυᾶται τήν πιστήν τήρησιν καί τήν ὀρθήν ἐφαρμογήν τῶν ἀρχῶν τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ διά τήν εὐρυθμον καί κατά κανόνα ἐκκλησιαστικόν πορείαν τῶν ἐργασιῶν, συντονίζει τό ἔργον τῆς Πανορθόδοξου Γραμματείας τῆς Συνόδου.

Ἄρθρον 6- Γραμματεία τῆς Συνόδου

Ἡ Γραμματεία τῆς Συνόδου εἶναι πανορθόδοξος καί πολυμελής, ἥτοι: συγκροτεῖται ἐξ ἑνός ἀρχιερέως ἐξ ἐκάστης ἀντιπροσωπείας, ὡς ἐπίσης καί ἀπό τόν Γραμματέα ἐπί τῆς προπαρασκευῆς τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου, ὁ ὁποῖος ἐπιμελεῖται τοῦ ἔργου τῆς Πανορθόδοξου Γραμματείας, καί τά μέλη τῆς Γραμματείας ἐπικουροῦνται εἰς τό ἔργον αὐτῶν καί ὑπό καταλλήλων συμβούλων, κληρικῶν, μοναχῶν ἢ λαϊκῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπιλέγονται ἐκ τῶν συμβούλων τῶν ἀντιπροσωπειῶν τῶν κατά τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί ὀφείλουσιν νά ὑποστηρίζουσιν τό εὐρύτατον καί πολύπτυχον ἔργον τῆς Πανορθόδοξου Γραμματείας. Ὁ ἀριθμός τῶν συμβούλων αὐτῶν δέν δύναται νά ὑπερβαίῃ τούς δύο ἐξ ἐκάστης ἀντιπροσωπείας.

Ἄρθρον 7- Ἀρμοδιότητες τῆς Γραμματείας

Αἱ ἀρμοδιότητες τῆς Γραμματείας τῆς Συνόδου ἀφοροῦν:

εἰς τήν συγκρότησιν τῶν φακέλων τοῦ σχετικοῦ ὑλικοῦ τῆς προπαρασκευαστικῆς διαδικασίας διά τήν προετοιμασίαν τῶν κειμένων ἐπί τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς Συνόδου εἰς τάς καθιερωμένας γλώσσας τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, εἰς τήν εὐθύνην διά τήν τήρησιν τῶν Πρακτικῶν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου, εἰς τήν ὑποστήριξιν τοῦ ἔργου τῆς Ὀλομελείας καί τῶν Ἐπιτροπῶν τῆς Συνόδου, εἰς τήν διασφάλισιν τῆς ὀρθῆς λειτουργίας τοῦ συστήματος

ταυτοχρόνου διερμηνείας τῶν συζητήσεων τῆς Συνόδου εἰς τὰς ἐπισήμους γλώσσας, εἰς τὴν συγκρότησιν Εἰδικῶν Ἐπιτροπῶν τόσον διὰ τὴν σύνταξιν τῶν Ἀνακοινωθέντων πρὸς ἄμεσον ἐνημέρωσιν τῆς κοινῆς γνώμης περὶ τῆς πορείας τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου, ὅσον καὶ διὰ τὴν προετοιμασίαν τοῦ Μηνύματος αὐτῆς, εἰς τὴν κατάλληλον πληροφόρησιν τῶν παρισταμένων Παρατηρητῶν τῶν ἄλλων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν ἢ Ὁμολογιῶν διὰ τῆς ἐπιδόσεως τῶν σχετικῶν φακέλων ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς Συνόδου, καὶ εἰς τὴν ἄμεσον ἀντιμετώπισιν παντός ἄλλου ἀπροβλέπτου πραγματικοῦ ἢ διαδικαστικοῦ ζητήματος.

Ἄρθρον 8- Ἔργασιαί τῆς Συνόδου

Αἱ ἐργασιαί τῆς Συνόδου ἄρχονται καὶ κατακλείονται διὰ πανορθοδόξου θείας Λειτουργίας, εἰς τὴν ὁποίαν προΐσταται ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης καὶ μετέχουν πάντες οἱ Προκαθήμενοι τῶν αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἢ οἱ ἐκπρόσωποι αὐτῶν, κατὰ τὴν τάξιν τῶν ἱερῶν Διπτύχων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου,

διεξάγονται ἐν Ὁλομελείᾳ ἢ καὶ εἰς Συνοδικὰς Ἐπιτροπὰς, συμφώνως πρὸς τὸ ἐκπονηθὲν πρόγραμμα ἐργασιῶν ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως, τὰ κείμενα τῶν ὁποίων ἔτυχον τῆς ὁμοφώνου ἐγκρίσεως Προσυνοδικῶν Πανορθοδόξων Διασκέψεων καὶ Συνάξεων τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἰσαχθοῦν εἰς τὴν Σύνοδον πρὸς συζήτησιν τὰ μὴ ὁμοφώνως ἐγκριθέντα ὑπὸ τῶν Προσυνοδικῶν Πανορθοδόξων Διασκέψεων ἢ τῶν Συνάξεων τῶν Προκαθημένων ἢ νέα θέματα, ἐκτός ἀπὸ τὸ τελικόν Μήνυμα τῆς Συνόδου, τὸ ὁποῖον θά προετοιμασθῇ ἐν σχεδίῳ ὑπὸ Πανορθοδόξου Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς μίαν ἐβδομάδα πρὸ τῆς συγκλήσεως αὐτῆς, τῇ ἐγκρίσει τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, καὶ Ἐκτός τῆς ἐνάρξεως καὶ τῆς λήξεως τῆς Συνόδου, πᾶσαι αἱ ἄλλαι συνεδρίαί διεξάγονται κεκλεισμένων τῶν θυρῶν.

Ἄρθρον 9- Διεξαγωγή τῶν συζητήσεων

Αἱ συζητήσεις διεξάγονται εἰς τὰς ἐπισήμους γλώσσας τῆς Συνόδου, ἧτοι τὴν ἑλληνικὴν, τὴν ρωσικὴν, τὴν γαλλικὴν καὶ τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ἀραβικὴν, ὡς γλῶσσαν ἐργασίας, καλύπτονται δὲ ὑπὸ συστήματος ταυτοχρόνου διερμηνείας.

Τά θέματα συζητούνται κατά τήν σειράν αὐτῶν εἰς τήν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς Συνόδου, αἱ δέ συζητήσεις περιορίζονται αὐστηρῶς εἰς μόνον τό ὀριζόμενον διά τήν συγκεκριμένην συνεδρίαν θέμα. Ἀπαγορεύεται οἰαδήποτε ἐκτός θέματος παρέμβασις, ἀφαιρουμένου τοῦ λόγου ἐκ τοῦ ὀμιλοῦντος, ἐκτός ἐάν αὐτή ἀναφέρεται ἠτιολογημένως εἰς διαδικαστικόν ἢ προσωπικόν ζήτημα, διό καί, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὁ ζητῶν τόν λόγον ὀφείλει νά ἀναγράφη τήν παραβιαζομένην διάταξιν τοῦ Κανονισμοῦ.

Ἄρθρον 10- Συμμετοχή τῶν μελῶν εἰς τάς συζητήσεις

Ὁ λόγος εἰς τάς ἐργασίας τῆς Συνόδου εἶναι ἐλεύθερος, ἀλλ' ὅμως οὐδεὶς δύναται νά ὀμιλήσῃ πρὶν ἢ ζητήσῃ καί λάβῃ τήν ἔγκρισιν τοῦ Προέδρου τῆς Συνόδου.

Ἡ ὑπό τινος τῶν μελῶν τῆς Συνόδου δήλωσις τῆς ἐπιθυμίας διά τήν συμμετοχήν εἰς τήν συζήτησιν τοῦ θέματος γίνεται διά ἐπιδόσεως γραπτοῦ σημειώματος πρὸς τό ἀρμόδιον μέλος τῆς Γραμματείας τῆς Συνόδου, τό ὅποῖον τηρεῖ τόν κατάλογον προτεραιότητος τῶν δηλωσάντων ἐπιθυμίαν νά ὀμιλήσουν καί τόν παραδίδει εἰς τόν Πρόεδρον τῆς Συνόδου.

Ἡ χρονική διάρκεια τῆς παρεμβάσεως τοῦ ὀμιλητοῦ εἰς τήν συζήτησιν δέν δύναται νά ὑπερβῇ τά δέκα (10') λεπτά τῆς ὥρας, εἰς δέ τήν τυχόν δευτερολογίαν, ἂν ζητηθοῦν ἐξηγήσεις ἢ ἂν κριθῇ ὅτι εἶναι ἀναγκαῖα ἢ χρήσιμος ὑπό τοῦ Προέδρου τῆς Συνόδου, δέν δύναται νά ὑπερβῇ τά πέντε (5') λεπτά τῆς ὥρας. Οἱ Προκαθήμενοι τῶν αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἔχουν εἰς τήν διάθεσίν των διπλάσιον χρόνον ἀγορεύσεως.

Δέν ἐπιτρέπονται ἄσχετοι διαλογικαί ἀντιπαραθέσεις ἢ προσωπικαί διενέξεις μεταξύ τῶν μελῶν τῆς Συνόδου, διότι εἶναι ὄχι μόνον ξένα, ἀλλά καί ἀντίθετοι πρὸς τήν ἀποστολήν αὐτῆς.

Ἄρθρον 11-Τροπολογίαι εἰς τά κείμενα

Αἱ κατά τάς συζητήσεις ἐκάστου θέματος διατυπούμεναι προτάσεις τροπολογιῶν, διορθώσεων ἢ προσθηκῶν εἰς τά ὀμοφώνως ἐγκριθέντα κείμενα ὑπό Προσυνοδικῶν Πανορθοδόξων Διασκέψεων καί τῶν Συνάξεων τῶν Προκαθημένων ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ὡς ἐπίσης καί τό Μήνυμα τῆς Συνόδου,

ὕποβάλλονται εἰς τὴν Γραμματεῖαν τῆς Συνόδου διὰ νά παρουσιασθοῦν ὑπὸ τοῦ Προέδρου εἰς τὴν Ὀλομέλειαν τῆς Συνόδου, ὑπὸ τῶν ἀντιπροσωπειῶν τῶν αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ νά καταστῇ ἐπίσημος συνοδική ἀπόφασις, καὶ ἡ ἔγκρισις τῶν τροπολογιῶν, μετὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς συζητήσεως αὐτῶν, ἐκφράζεται, κατὰ τὰ πανορθοδόξως καθιερωμένα, διὰ τῆς ἀρχῆς τῆς ὁμοφωνίας τῶν ἀντιπροσωπειῶν πασῶν τῶν αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Τοῦτο σημαίνει ὅτι αἱ μὴ ὁμοφώνως ἀποδεκταὶ γενόμενα τροπολογίαι δὲν ἐγκρίνονται.

Ἄρθρον 12- Ψηφοφορία καὶ ἔγκρισις τῶν κειμένων

Ἡ ψηφοφορία ἐπὶ τῶν συζητηθέντων καὶ ἀναθεωρηθέντων ὑπὸ τῆς Συνόδου κειμένων ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως,

συνδέεται πρὸς τὰς αὐτοκεφάλους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας καὶ ὄχι πρὸς τὰ καθ' ἕκαστον μέλη τῶν ἐν τῇ Συνόδῳ ἀντιπροσωπειῶν αὐτῶν, συμφώνως πρὸς τὴν ὁμόφωνον σχετικὴν ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἢ κατὰ Ἐκκλησίας καὶ ὄχι κατὰ τὰ μέλη αὐτῶν ψήφισις ἐν τῇ Συνόδῳ τῶν κειμένων δὲν ἀποκλείει τὴν ἀρνητικὴν θέσιν ἑνὸς ἢ καὶ πλειόνων ἀρχιερέων μιᾶς ἀντιπροσωπείας αὐτοκεφάλου τινὸς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐπὶ τῶν γενομένων τροπολογιῶν ἢ καὶ ἐπὶ ἑνὸς κειμένου γενικώτερον, ἢ διαφωνία τῶν ὁποίων καταχωρίζεται εἰς τὰ Πρακτικά τῆς Συνόδου, καὶ ἡ ἀξιολόγησις τῶν διαφωνιῶν αὐτῶν εἶναι πλέον ἐσωτερικὸν ζήτημα τῆς εἰς ἣν ἀνήκουν αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας, ἢ ὁποία δύναται νά ὑποστηρίξῃ τὴν θετικὴν ψήφον αὐτῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρχῆς τῆς ἐσωτερικῆς πλειονοψηφίας, ἐκφράζεται δὲ ὑπὸ τοῦ Προκαθημένου αὐτῆς, διό καὶ δέον ὅπως προβλεφθῇ εἰς αὐτὴν ὁ ἀναγκαῖος χῶρος καὶ χρόνος δι' ἐσωτερικὴν συζήτησιν ἐπ' αὐτοῦ.

Ἄρθρον 13- Ἀποδοχή καὶ ὑπογραφή τῶν κειμένων

Τὰ ὁμοφώνως ἀποδεκτὰ γενόμενα κείμενα ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς Συνόδου ἐκδίδονται εἰς τὰς τέσσαρας ἐπισήμους γλώσσας καὶ ἔχουν τὸ αὐτὸ κῦρος:

μονογραφοῦνται ὑπὸ πάντων τῶν Προκαθημένων τῶν αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς πάσας τὰς σελίδας αὐτῶν καὶ εἰς πάσας τὰς ἐπισήμους γλώσσας τῆς Συνόδου, ὑπογράφονται δὲ ἐν τέλει ὑπὸ τοῦ Προέδρου καὶ πάντων τῶν μελῶν τῆς Συνόδου. αἱ ὑπογραφεῖσαι

συνοδικαί αποφάσεις, ὡς καί τό Μήνυμα τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου, ἀποστέλλονται διά Πατριαρχικῶν Γραμμάτων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἰς τοὺς Προκαθημένους τῶν αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, οἵτινες καί κοινοποιοῦν αὐτά εἰς τὰς Ἐκκλησίας αὐτῶν ἀντιστοίχως, ἔχουν δέ πανορθόδοξον κῦρος.

Ἄρθρον 14- Συμμετοχή Παρατηρητῶν

Παρατηρηταί ἄλλων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν ἢ Ὁμολογιῶν, ὡς ἐπίσης στελέχη ἄλλων χριστιανικῶν ὀργανώσεων, παρίστανται εἰς τήν ἔναρξιν καί τήν λήξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου, ἄνευ δικαιώματος λόγου ἢ ψήφου.

Ἄρθρον 15- Δημοσίευσις τῶν Πρακτικῶν

Τά Πρακτικά τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου θά ἀπομαγνητοφωνηθοῦν καί θά τύχουν τῆς καθιερωμένης ἐπεξεργασίας, τῇ μερίμνῃ τῆς ἐπί τῶν Πρακτικῶν εἰδικῆς Πανορθόδοξου Ἐπιτροπῆς τῆς Γραμματείας τῆς Συνόδου, ὀρισθείσης τῇ ἀποφάσει τῶν Προκαθημένων πασῶν τῶν αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, διά νά δημοσιευθοῦν εἰς τὰς ἐπισήμους γλώσσας καί νά ἀποσταλοῦν εἰς πάσας τὰς αὐτοκεφάλους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας.

Ἄρθρον 16- Μέσα Ἐνημερώσεως

Τῇ ἀποφάσει τοῦ Προέδρου καί τῇ συναινέσει τῶν ἄλλων Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν συγκροτεῖται μία δεκατετραμελής Συνοδική Ἐπιτροπή, δι' ἑνός μέλους ἐξ ἐκάστης αὐτοκεφάλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐπικουρουμένη ὑπό καταλλήλων εἰδικῶν συμβούλων, διά τήν τακτικὴν ἐνημέρωσιν τῶν Μέσων Μαζικῆς Ἐνημερώσεως περί τῆς πορείας τῆς Συνόδου, καί Οἱ δεόντως διαπεπιστευμένοι δημοσιογράφοι ὑπό τῆς Γραμματείας ἐπί τῆς προπαρασκευῆς τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου παρίστανται μόνον εἰς τήν ἔναρξιν καί εἰς τήν λήξιν τῆς Συνόδου.

Σαμπεζύ, 27 Ἰανουαρίου 2016